

Erkki Koskenniemi
TT, dosentti
Koskenniemi.fi/EK
10.11.2017

Jumalan kirkkaus ja syntinen ihminen – 1. Joh. 2

Kirjeen ensimmäisen luvun kohdalla havaitsimme, että Kirkkoraamatussamme oleva lukujako (joka ei ole kirjoittajan itsensä tekemä!) katkaisee ajatuskulun. Siksi ensimmäisen luvun viimeinen jae jäi tällä kerralla käsiteltäväksi. Kertaamme vielä jakson rakenteen.

Peruslause on viidennen jakeen opetus: "Jumala on valo, hänessä ei ole pimeyden häivää." Tämän jälkeen aletaan peruslauseesta johdettujen opetuslauseiden avulla käydä rajanvetoa: Mikä sopii yhteen Jumalan huikaisevan kirkkauden kanssa ja mikä ei sovi. Siihen ei sovi se, että väittää olevansa Jumalan oma, mutta elää synnissä (1:6-7) eikä se, että väittää olevansa synnitön (1:8-9). Nyt siirrymme seuraavaan opetuslauseeseen, joka vie meidät toisen luvun puolelle.

Valon lapsi taistelee syntiään vastaan 1:10-2:2

Jakson kolmas opetuslause näyttää toistavan edellisiä, mutta vie itse asiassa pitkälle eteenpäin. Alkuosassa ovat tulilinjalla sellaiset, jotka kyllä periaatteessa myöntävät syntisyytensä, mutta käytännössä kieltävät sen. On helppo myöntää olevansa syntinen mutta paljon vaikeampi myöntää pahoja tekojansa. Niin on kristityn kuitenkin aina tehtävä, sillä muuten Jumala tehdään valehtelijaksi. Sanoohan Jumala meidät syntisiksi ja antaa synnit anteeksi Kristuksen veressä; jos me nyt ilmoitamme olevamme puhtaita, teemme koko Kristuksen ristin tien tarpeettomaksi ja samalla valheelliseksi.

Loppuosassa kirjoittaja kääntyy puhuttelemaan kirjeen vastaanottajia, "rakkaita lapsiaan". Nyt on pohja varmistettu ja asiasta voidaan tehdä johtopäätökset. Jumalan kirkkauden kanssa ei sovi yhteen synti eikä myöskään se, että ihminen kieltää syntisyytensä tai yksittäiset pahat tekonsa. Vasta se joka on oppinut ymmärtämään nämä tosiasiat ja tuntee Jumalan pyhyden, oman syntisyytensä ja Jumalan Pojan veressä saadun sovituksen, voi kuunnella kehotusta: Taistelkaa

syntiä vastaan! Synti on vaarallinen ja kauhea asia. Ja silti yhtä aikaa kaikuu myös lohdutus: Jos joku tekeekin syntiä - mikä on ensimmäisen luvun ja oman kokemuksemme mukaan jatkuvasti tosiasia - meillä on puolustaja Isän luona. Jeesus Kristus on meidän syntiemme sovitus eikä ainoastaan meidän vaan koko maailman syntien.

Valon lapsi rakastaa Herran käskyjä 2:3-5a

Neljäs opetuslause sanoo saman, minkä Herra itse sanoo yksinkertaisesti: "Hedelmistään puu tunnetaan". Oli sellaisia harhaopettajia, jotka kyllä väittivät tuntevansa hyvin Jumalan tien. Heidän elämänsä oli kuitenkin varoittava esimerkki. Se ei sopinut alkuunkaan yhteen Jumalan kirkkauden kanssa. Siksi tällaisista opettajista piti luopua ja heihin piti tehdä selvä pesäero. Oikealle opettajalle Herran käskyt ovat rakkaat ja ihanat. Rakkaus Jeesusta kohtaan ei ole mikään ilmassa killuva olemattomuus, vaan se tulee näkyviin siinä, miten suhtaudutaan hänen sanaansa.

Jumalan sana on tässäkin kohdassa hyvin ankara. Joudumme tutkimaan itseämme ja painamaan päämme. Muistamme edeltä opetuksen: Valon lapsi ei saa kieltää täydellistä syntisyyttään. Vaikeaa se näiden sanojen edessä olisikin.

Saamme myös hätkähdyttävän ajankohtaista opetusta. Opettajia on paljon, vakuuttavia, valloittavia, lahjakkaita. Yllättävältä tuntuu, että Jumalan sanaa opettavan elämä ei ole hänen yksityisasiansa, joka ei seurakuntalaisille kuulu. Päinvastoin meitä neuvotaan tarkkailemaan, miten opettajat elävät. Koetinkiveksi ei anneta hymyn leveyttä eikä kumarrusten notkeutta, vaan se, miten rakkaita Jumalan sanat näyttävät olevan opettajan omassa elämässä. Kysymys on suhteesta konkreettisiin raamatunlauseisiin. Jos opettajan elämä ei tässä kohdassa siedä valoa, hän kieltää omalla elämällään oman saarnansa eikä kenenkään pidä häntä kuunnella.

Valon lapsi elää Herran esimerkin mukaan 2:5b-8

Johannes jatkaa armotonta takomistaan ja iskee harhaopettajien rakennelmat maahan niin kuin korttitalon. He väittivät tietävänsä ja tuntevansa Jumalan hyvin oman kokemuksensa ja tietonsa perusteella. Tämän Johannes tyrmää hyvin yksioikoisesti. Joka on Herran oma, on velvollinen pitämään Jeesuksen uhrautuvaa rakkautta omana esikuvanaan. Koska tällaisesta ei ollut jälkeäkään, opetus oli väärää. Harhaopettajat olivat ilmeisesti tarjoilleet kiehtovia uutuuksia. Sitä vastoin Johannes antaa vanhan ja hyvin yksinkertaisen käskyn: eläkää Kristuksen esimerkin mukaisesti!

Saamme tässä kerrata sitä, miten kristillinen usko ei ole teoreettinen ja vaikea asia. Se on hyvin yksinkertaista: Eletään Jumalan armon ja rakkauden omistamisessa, kuunnellaan hänen sanaansa ja tehdään sen mukaan parannusta. Tämän monimutkaisempi asia ei uskomme ole. Ja silti siinä riittää tutkimista ja opettelemista aina iankaikkisuuteen asti.

Valon lapsi ei vihaa lähimmäistään 2:9-11

Kirjoittaja tarkentaa edelleen eikä jätä väärinkäsityksille tilaa. Kysymys on siitä, miten suhtaudumme lähimmäiseemme. Joka väittää olevansa Jumalan oma, mutta samaan aikaan vihaa lähimmäistään, osoittaa valehtelevansa. Hän saattaa itsekin luulla olevansa valon lapsi, mutta todellisuudessa hän elää edelleen pimeydessä. Pimeässä kulkeva on eksyksissä eikä tiedä enää ollenkaan, missä on ja minne menossa. Pimeys on sokaissut hänen silmänsä eikä hän enää löydä oikeaa tietä. Aivan toinen on sen tilanne, joka rakastaa lähimmäistään. Se on työtä, joka sopii yhteen Jumalan kirkkauden kanssa. Siksi tällainen ihminen myös pysyy valon lapsena.

Sanat ovat kovat ja käyvät yhä kovemmiksi. Meidän ei kannata ryhtyä niitä pehmittämään ja selittämään olemattomiksi. Näin Raamattu sanoo ja sillä siisti. Ehkä nyt ymmärrämme, miksi meitä varoitetaan viimeisestä tuomiosta ja erityisesti siitä, että joutuisimme käymään Jumalan tuomittaviksi omassa varassamme. Ainoa turvamme on siinä, että olemme saaneet syntimme anteeksi Kristuksen sovintoveressä. Nämä ankarat raamatunkohdat opettavat meitä tekemään oikeat johtopäätökset siitä, että me olemme Jumalan omia.

Seurakunta on hyvässä turvassa 2:12-14

Johannes tietää puhuneensa ankarasti ja kovasti. Hänen mielessään ovat olleet ennen muuta myrkkkyylvöä tehneet harhaopettajat. Nyt on lohdutuksen vuoro. Lauseet on tulkittu Kirkkoraamatussamme yhdellä tavalla, mutta todennäköisesti ne on ymmärrettävä näin: "Minä kirjoitan teille, lapset, että synnit on annettu teille anteeksi hänen nimessään." Kysymyksessä on valtava Jumalan armonvakuutusten sarja, joka kohdistuu kirjeen lukijoihin. Kysymys ei ole nyt kehotuksesta, vaan toteamuksesta: Synnit on Jumalan Pojan verellä anteeksi annettu. Kun siinä uskossa pysytään, Paha voitetaan. Harhaopeissa on kysymys sielunvihollisen ansoista. Oikea, apostolinen opetus varjelee lankeamasta niihin. Jumalan kirkkaus on pelottavan huikaiseva ja maailman yö sysipimeä. Syntinen ihminen on turvassa vain Kristuksen Kirkossa, mutta siellä aivan täydellisesti, apostolisen sanan hoidossa.

Älkää rakastako maailmaa! 2:15-17

Usko Kristukseen on asia, josta tehdään jokapäiväisessä elämässä johtopäätöksiä. Joudumme jatkuvasti valintatilanteisiin, joissa joudumme päättämään, mikä on meille tärkeintä. Rakastamme joko Isää Jumalaa tai tätä maailmaa. Samanhan sanoo Jeesus näin: "Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi." Annanko periksi omalle syntiselle halulleni ja tämän maailman tarjouksille vai muistanko olevani Jumalan lapsi? Tämä merkitsee konkreettista kristillisyyttä. Ensimmäinen Johanneksen kirje antaa apua valintatilanteissamme: Tämä maailma ja kaikki mitä siinä ikinä on,

tulee kerran katoamaan. Jos se on aarteemme, hukumme itse katoavaisen maailman mukana. Jos aarteemme on Herra, elämme Jumalan armosta iankaikkisesti.

Antikristukset ja lopun aika 2:18-25

Jumalan omat eivät elä tässä maailmassa pahan ulottumattomissa. Sielunvihollinen etsii saalista käyttäen apunaan valhetta ja väärää oppia. Johannes puhuu ensin Antikristuksesta yksikössä ja sitten monikossa. Antikristuksen (kr., suomeksi Vastakristus) ilmestyminen on lopunajan merkki. Kirjeen kirjoittamisen aikana oli liikkeellä paljon "antikristuksia". He olivat entisiä kristittyjä, mutta eivät todellisia kristittyjä, minkä heidän luopumuksensa osoitti. Heidät tunsivat antikristuksiksi heidän opetuksestaan. Sen ydin oli se, että he kielsivät Jeesuksen olevan Jumalan Vanhassa testamentissa oleva Kristus. Myöhemmin kirjeessä tulee tästä asiasta enemmänkin puhe. Joka ei tahdo kuulla puhuttavan Jeesuksesta, hänellä ei ole Jumalaakaan. Se jolla on Jeesus, sillä on myös Isä. Alkuperäinen apostolinen opetus varjelee seurakuntalaiset iankaikkisen elämän perillisinä. "Voitelu" merkitsee tässä Pyhää Henkeä, joka seurakuntalaisilla oli pyhästä kasteesta lähtien. Tämä Jumalan lahja varjelee lankeamasta maailman loppuun asti.

Jakso sisältää lukuisia erittäin mielenkiintoisia kohtia, joiden sovellutuksia voisimme käsitellä koko loppuvuoden. Montakohan kertaa olemme saaneet kuulla sanottavan tähän tapaan: "Kyllä minä Jumalaan uskon, mutta mihin sitä Jeesusta tarvitaan!" Kristinusko ilman Kristusta kelpaa paremmin kuin apostolinen opetus. Kun vaietaan Herran rististä ja puhutaan jostakin mielenkiintoisemmasta, edes joku haluaa kuunnella kirkkoa. Mutta kun sillä tavalla kadotetaan paitsi Kristus myös Isä! Jumalan luokse ei mennä muuten kuin ovesta, ja se ovi on Kristus. Emme suostu siis kuuntelemaan niitä, jotka "modernisoivat" kristinuskoa emmekä missään tapauksessa niitä, jotka johdonmukaisesti kieltävät Jeesuksen tuoman syntien sovituksen (mormonit, Jehovan todistajat).

Lopunajoista puhutaan paljon. Tässä Antikristuksen ilmestyminen annetaan yhdeksi tuntomeriksi. Samalla näemme, että viimeinen lopun aika ei ollut käsillä vielä kirjeen kirjoittamisen aikoihin, vaikka antikristuksia oli liikkeellä paljon. Jo harhaoppisten opettajien toiminnassa häilähti kuitenkin Antikristuksen varjo. Historian aikana tämä varjo on varjostanut synkkänä useita aikakausia. Harhaoppi, väkevä eksytys, luopumus, silmitön viha ja kristittyjen vaino ovat Antikristuksen ajan tuntomerkkejä. Näemme omana aikanamme monia tuntomerkkejä, jotka viittaavat lopun aikaan. Täydellisesti nämä tuntomerkit näyttävät vasta hieman ennen loppua. Kaiken huolen keskellä muistamme, että lopun aika tuo mukanaan suuren ahdistuksen jälkeen täydellisen vapautuksen.

Miten pysyn loppuun asti uskossa? 2:26-27

Jaksossa kertautuu edellä jo vilahtanut ajatus: "Voitelu", Pyhä Henki, varjelee seurakuntalaiset Jumalan omina ja johdattaa kaikkeen totuuteen. Harhaoppiset opettajat eivät ole Hengen johdettavina. Siksi he levittävät pelkkää valhetta. Kuulijoiden tulee vastoin heidän opetuksiaan pysyä siinä opissa, jonka he ovat apostoleilta saaneet. Kirjoittaja siis sanoo, että Pyhä Henki varjelee seurakuntalaiset uskollisina.

On ihana asia tietää, että uskossa kestäminen ja jaksaminen eivät ole meidän oman suorituksemme varassa. Muuten emme jaksaisikaan elää. Emme kuitenkaan saa unohtaa, että Pyhä Henki käyttää välikappaleenaan Jumalan sanaa. Siksi meidän on ahkerasti kuunneltava ja luettava sanaa ja tehtävä sen mukaan parannusta.

Luvun viimeiset jakeet (2:28-29) kuuluvat seuraavaan jaksoon. Siirrämme ne siksi käsiteltäviksi kolmannen luvun yhteydessä.